

Przedmowa

Prezentowana publikacja stanowi zbiór skróconych wykładów, wygłoszonych w ramach otwartych spotkań seminaryjnych pn. *Akademia Ochrony Przyrody*. Wykłady, połączone z warsztatami, prowadzone były cyklicznie, w rytmie kalendarza akademickiego od jesieni 2002 roku w Instytucie Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk w Krakowie. Organizował je i nadal organizuje IOP PAN wraz z Ośrodkiem Studiów Franciszkańskich Wydziału Teologicznego Papieskiej Akademii Teologicznej i Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody w Krakowie.

Zakres tematyczny wykładów jest stosunkowo szeroki, tak jak szeroka jest wizja współczesnej ochrony przyrody. Spektrum tematyczne zaczyna się od podstaw i motywów biologicznych, a kończy na rozważaniach etycznych i filozoficzno-teologicznych. Znajdziemy tu również zarysowane podstawy i regulacje prawne ochrony przyrody, a także omówienie niektórych zastosowań nauk biologicznych i rozwiązań praktycznych. Ochrona przyrody jest dziedziną interdyscyplinarną, problematyką tak naukową, jak i społeczną, wymagającą podejścia kompleksowego i integracyjnego. Tylko współpraca wielu specjalistów z różnych kierunków wiedzy może zaowocować pogłębioną edukacją przyrodniczą i światopoglądową, pobudzeniem refleksji, a co za tym idzie racjonalizacją praktyki ochroniarskiej. Stąd też owo, wyeksponowane w tytule pojęcie „integralność”, jako model ochroniarskiego rozumowania i działania.

Publikacja ta nie pretenduje do miana podręcznika ochrony przyrody; jest raczej formą skryptu akademickiego zawierającego zbiór poglądów na wybrane zagadnienia ekologii i ochrony przyrody, rozpatrywane m.in. pod kątem filozoficznym, ekonomicznym i prawnym. Jest też wyrazem opinii o znaczeniu ochrony przyrody w rozwoju cywilizacyjnym. Niektóre wykłady tematycznie zachodzą na siebie, niekiedy roztrząsają niemal to samo zagadnienie, tyle że z nieco innego, autorskiego punktu widzenia, na co pozwalała liberalna formuła *Akademia Ochrony Przyrody*. Można zakładać, że to zróżnicowane spojrzenie na ochronę przyrody pozwoli głębiej poznać jej sens i ideologiczne korzenie.

Prezentowana pozycja wydawnicza adresowana jest w szczególności do młodzieży szkolnej i akademickiej, nauczycieli, pracowników administracji państwowej oraz samorządowej, służb i organizacji ochrony przyrody. Ma ona z założenia wpływać na kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa, budowę sprawnego systemu ochrony przyrody i środowiska naturalnego. Ma też pomóc w rozwiązywaniu konfliktów w relacji człowiek – gospodarka – ochrona procesów i dziedzictwa przyrodniczego. Innymi słowy powinna dostarczać merytorycznych argumentów na rzecz wielkiej idei rozwoju zrównoważonego, inaczej rozwoju trwałego, odwołującego się do bioetycznych i humanistycznych wartości.

Na koniec należy wyrazić uznanie osobom i instytucjom, które podjęły się trudu realizacji tej interesującej edukacyjnej i popularyzatorskiej inicjatywy, jaką jest *Akademia Ochrony Przyrody*. W szczególności słowa uznania należą się pani Monice Grzegorzcyk, za pełną poświęcenia i niezawodną organizację seminaryjnych spotkań, jak też za wysiłek włożony w zredagowanie i opublikowanie niniejszych materiałów. Wojewódzkiemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie inicjatorzy *Akademia* dziękują za wsparcie finansowe w wydaniu tej publikacji.

Kraków, w maju 2007 r.

Zbigniew Głowaciński